

Tietosuojaan osoitusvelvollisuutta edistävät työpajatilaisuudet

1. Vastaajan tai ryhmän nimi(vapaaehtoinen):

Vastaajien määrä: 5

- Kemin kaupunki
- x
- Pullonkaula
- Top Team
- Ryhmä keskellä

2. Helppoa oli?

Vastaajien määrä: 14

- Riskin toteutumisen todennäköisyyden arviointi on helpompaa kuin vaikutuksen arviointi.
- Ideoida riskejä ja riskinhallintakeinoja teoriassa
- "menetelmä" on palasteltu selkeästi
- Tunnistaa ns. helpot selvät riskitekijät. Arvioida niitä eteenpäin ja miettiä miksi- ketjun avulla ja löytää juurisyy riskille.
- riskien tunnistaminen
- Löytää esimerkki tähän tehtävään.
- Tunnistettujen riskien todennäköisyyksien tai vaikutusten arvioiminen.
- Oli helppo löytää yksi riski, mutta mukaan riskien arviointiin tulisi saada johto mukaan. Kattaako kirjatut riskit todelliset riskit ja onko löydetty olennaisimmat riskit.
- Yleisellä tasolla on helppoa löytää erilaisia riskejä.
- Ymmärtää, miksi tätä tehdään.
- Toteutuneen riskin vaikutusten kuvaus. Tiesi jo mitä tarkoittaa oman toiminnan kannalta, joten oli helpompi lähteä miettimään myös asiakkaan ja koko organisaation näkökulmaa.
- Riskien ja vaikutusten keksiminen oli helppoa.
- B. Valitse harjoituksessa arvioitava tietoriski. kohta oli helppo.
- Kaikki käsittävät ja tekevät riskienarviointia, -hallintaa päätöksissään mm. syökö tuolla, otanko sateenvarjon, lukitsen kotioven. Kaikki voivat osallistua arviointiin ja arpoa numeron.
- Prosessi oli suoraviivainen, oli hyvät ohjeet, riskejä oli helppo löytää.

3. Miksi?

Vastaajien määrä: 12

- Vaikutuksen arvioinnissa olisi osattava ottaa huomioon riskin toteutumisen vaikutukset eri osapuolille.
- vaihteellisuus -> etenee hyvin
- Koska riski itsessään oli helppo ja ja helposti tunnistettavissa.
- koska esimerkitapauksia oli paljon toteutuneista riskeistä tai asioista joilla laaja asiakasvaikutus.
- Koska kyseessä oli käytännössä toteutunut tapahtumaketju.
- Arvioita on helppo laatia, vaikka toisaalta ei välttämättä tiedetä pitävätkö ne todellisuudessa paikkansa.
- Yksittäinen riski on helppo löytää, mutta tarvitaan organisaation eri tahojen kartoitusta.

Riskien vaikutusten kuvaaminen oli aika helppoa. Toiminnan tunteminen on tärkeää.

- Riskejä löytyy kun tarpeeksi etsii.
- Kun riski on tunnistettu ja kuvattu, on samalla jo osittain tiedostettu myös vaikutuksia.
- B. kohta oli helppo, koska se oli selkeä.
- Kaikilla on jokin näkemys tai mielipide riskien arviointiin.
- Hyvä esitys, hyvät esimerkit, käytiin läpi osissa, ei ollut yleistä riskienhallintaa, tietosuojaanäkökulma helpotti käsittelyä.

4. Mikä riskienhallinnassa oli vaikeaa?

Vastaajien määrä: 15

- Riskin toteutumisen muuttuminen mahdollisuudeksi.
- Havaita niistä tärkeimmät riskit.
Toteuttaa hallintatoimet käytännössä ja seurata toteutusta
- arvottaa eri asioita
- Piilossa olevien riskien löytäminen ja työstäminen. Välillisten riskien löytäminen ja muuttujien kartoitus.
- Keskustelun aikaan saaminen.. riskejä vähätellään helposti.
- Kuvitella mahdollisia pitkäaikaisia taloudellisia seurauksia. Todellisessa tapauksessa vaikeaa oli löytää syitä, miksi mittariston tulokset vaikuttivat olevan pielessä.
- Riskien tunnistaminen.
- Tiedon arvon sekä tavoitteiden määrittäminen.

Monta toimijaa, arvo voi olla eri toisella kuin toisella. Miten kunkin toimijan kanssa arvot ja tavoitteet määritellään.

Vastuiden määrittelyn päivittäminen myös vaatii vielä työtä.

- Mikä on riskin arvo, esimerkiksi jos sähkötkatkoksen vaikutus on suuri.
- Kohdentaa riskejä juuri organisaation näkökulmasta, asiantuntijoiden tarve suuri. Oikean tason löytäminen vaikeaa.
- Helposti riskejä tunnistetaan satoja, kun niistä pitäisi pystyä löytämään ne organisaatiolle keskeisimmät riskit.

Haastavaa on määritellä riskinsietokyvyn ja riskinottohalun rajat.

Muistettava, että tietosuojalainsäädännöstä tulee korostettu velvollisuus arvioida myös rekisteröityjen oikeuksiin kohdistuvia riskejä.

- Syiden arviointi.
- Riskinsietokyvyn ja riskinottohalun rajoja ei ole organisaatiossa määritetty
- Miten riskien vaikuttavuus sijoituu.
- Vaikeaa mm. ei nähdä tuttuja asioita isoina riskeinä. On paljon erilaisia riskienarviointi tapoja ja välineitä sekä konsultteja. Vaikea löytää yhteinen näkemys eri osastoilta tai organisaatiotasoilta. Riskienhallinnassa vaikeaa päättää hallintatoimenpiteistä, vastuista ja aikatauluista. Hankalaa löytää vastuutahoa - tai vastuunottajia esim. ilman esimiehen valtuutusta.
- F-kohta oli vaikea, riskin sietokyky miten määritellään ei ole konkreettista määritellä, entä ulkopuoliset riskit, ei ole suoraviivaista.

5. Miksi?

Vastaajien määrä: 13

- Tilanne on haasteellinen ennakoida.
-

Toimenpiteet vaativat usein organisaatioiden ja yksiköiden yhteistyötä.

Riskienhallintaan ei suhtauduta riittävän tosissaan tai yhdenmukaisesti.

Ei tietoa toimintaan osallistuvien muiden tahojen toiminnasta.

- se miten eri asiat arvotetaan riippuu tasan tarkalleen arviointia tekevästä henkilöstä, heidän kokemuksestaan ja asiantuntemuksestaan

Ei ole järkevää "yhdenmiehentyötehtävänä" ainakaan laajassa moniammatillisessa organisaatiossa.

- Riskien löytyminen edellyttää arvointia ja skenaarioita. Vaaditaan aikaa ja pohdintaa löytää piilossa olevat riskit.
- Vaati henkilökunnalta pureutumista rividataan ja sen muodostumisketjuun. Jonkun asteista salapoliisityötä.
- Kaikkia riskejä ei ehkä edes osata ajatella ennen kuin ne toteutuvat.
- Niitä ei ole määriteltä selkeästi.
- Arvonmäärittäminen voi olla vaikeaa.
- Vuoropuhelu teknisten henkilöiden / palveluntarjoajien ja subsanssiosaajien välillä haastavaa tai puutteellista.
- Loppukäyttäjä ei välttämättä ikinä kuule miksi jokin tietojärjestelmä ei toiminut tai miksi verkko oli nurin, joten riskin syitä on todella vaikea jäljittää sen pidemmälle. Tiedetään vain että järjestelmä- ja verkko-ongelmia esiintyy säännöllisen epäsäännöllisesti, joten todennäköisyyttä pystyy kuitenkin arvioimaan ilman IT-osastoa.
- Voi perustua mielipiteeseen. Voi olla erilaisia näkemyksiä, Vie helposti ääripäihin. Sijoittaminen tuo pelkoa siihen, että keskitytään vain tiettyihin riskeihin.
- Puuttuu ehkä riskienhallinnan kulttuuri sekä omistaja ja vastuullinen asialle (käsitellään ehkä toisen tahon riskejä joihin ei voida itse vaikuttaa)
- Todennäköisyyden arviointi vaikeaa, yleinen haste 1-5 tai 1-4 ja käytetään muuta kuin 2 tai 3 tai laitetaan ylemmäksi.
Tiedon omistajuus tulee olla vastuutettu, tämä on monesti ongelmana, kun sitä ei ole tehty.
Riskeinhallinnassa on osin haastellista käyttää erilaisia taulukoita. Taulukoiden päivittäminen ja ylläpito työlästä.

6. Miten tätä tilannetta voisi korjata?

Vastaajien määrä: 12

- Huolellisella riskin analysoinnilla
- Avoin keskustelu aiheesta ammattikunnittain -> näkemyksiä nousee esiin ihan eri tavalla.
- Lisää koulutusta ja harjaannusta. Riskien tunnistusta ja ajattelutavan ja asenteiden muokkaamista siten, että kaikkeen toimintaan ja tekemiseen osataan suhteuttaa analyysit mitä riskejä toimintaan sisältyy suoraan ja mitä riskejä tulee lisää jos toiminnassa on muuttuvia tekijöitä. Luovaa riskitietoista ajattelua lisää.
- Itse tapaus korjaantui määrätietoisella opastamisella ja väärin menettelytapojen korjaamisella. Jatkuva panostaminen työohjeisiin, niiden ajantasaisuuteen ja noudattamiseen.
- Tekemällä arviointityön ryhmässä, joka koostuu mahdollisimman erilaisista ja eri työtehtäviä tekevistä ihmisistä.
- Tekemällä selkeät määritykset sekä tavoitteet.
- Osa tulossuunnittelua ja osa prosessia. Riskienhallintaa ei saa olla päälle liimattu asia.
- Sopimusehdoilla palveluntarjoajien kanssa. Istutetaan asiantuntijat ja riskien arvioijat samaan pöydän ääreen. Konkretiaa riskien määrittelyyn, ei saa jäädä liian yleiselle tasolle. Lisää vuoropuhelua liiketoiminnan, juridiikan ja tekniikan välille henkilötasolla.
- Riskinsietokyvyn ja riskinottohalun rajojen määrittely johdon toimesta ja jalkauttaminen organisaatioon.

IT-palveluntuottajan tulisi laatia ja toimittaa asiakkaalle oma riskienhallintasuunnitelmansa, koska heidän toteutuneet riskinsä (esim. verkko-ongelma) toteuttaa riskin myös asiakasorganisaatiossa.

- Dokumentointi.
Määritellään riskitasoja ja dokumentoidaan toimintaa.
Johdon mukana olo, heillä on viimeinen sana päätöksissä. Ja johdon pitää pitää hyvää vuorovaikutusta henkilöstöön.
- Selkeät ja ymmärrettävät riskit ja seuraukset. Yhteinen politiikka ja säännöllinen käsittely olisi oltava pakollista sekä jäännösriskien dokumentointi ja käsittely (että joku vastuutaho myös hyväksyy jäännösriskin tai tason).
- Riskienhallintaan olisi hyvä saada jokin järjestelmä, jolla hallinnoidaan ja arvioidaan riskejä, eri excel taulukoiden käyttö haastavaa esim. voitaisiinko käyttää Granitea tai jotain muuta esim. Valtorin käyttämää ServiceNow järjestelmää.

7. Riskienhallinnassa on tärkeää?

Vastaajien määrä: 15

- Dokumentointi
 - Puuttua riskiarvoltaan suuriin riskeihin.
 - Huomioida kaikki mahdolliset riskit
 - kirjata - arvioida niiden vaikuttavuus - resursoida - ehkäistä/korjata JA arvioida uudelleen riskin tilanne seuraavalla kerralla.
 - Osata ennakoida.
 - Toteutuneiden riskien raportointi ja niihin reaktio.
 - Ymmärtää, että on olemassa riskejä ja saada organisaation johto riskienhallintatyöhön mukaan.
 - Tärkeää on yrittää määritellä riskit realistisesti, eli miten ja missä mittaluokassa ne oikeasti voisivat toteutua.
 - Ennakoivalla riskienhallinnalla on suuri taloudellisen näkökulman lisäksi tietojen käsittelyn, tietoihin pääsyn, tarkkuuden, ketteryden, jatkuvuuden ja luottamuksen merkitys.
- Luottamuksen menetystä on hankala saada takaisin. nimimerkillä koemusta on
- Yhdessä tekeminen
 - Yhteinen riskikartoitus organisaatiossa.
 - Osa prosessia
 - Riittävä resurssointi
 - Tärkeää vastuuttaa riskien valvonta ja hallinta. Seurataan sovittujen toimenpiteiden toteutumista ja vaikuttavuutta. Johdon osallistaminen riskienhallintapäätöksentekoon.
 - Tärkeää on saada johto sitoutumaan riskienhallintaan. Riskienhallinnan tulee olla kokonaisvaltaista, säännöllistä ja johdettua toimintaa eikä jotakin, mikä pyöräytetään kerran vuodessa. Jäännösriskit pitää tietoisesti käsitellä ja hyväksyä. Riskienhallinnassa ei riitä, että vain tunnistetaan riskit, vaan myös hallintatoimenpiteiden tunnistaminen ja niiden toteuttaminen. Hallintatoimenpiteiden toteutumista tulee seurata ja tarvittaessa toimenpiteitä päivittää.
 - Riskien tunnistaminen koko organisaation toiminnan kannalta
 - Luodaan organisaatioon kulttuuri, että jokainen toimija on mukana. Jotta ei tulisi liian ääripäitä.
 - Riskeihin pitää pystyä vaikuttamaan eikä vain harvinaisempia. Eskalaatio esim. johtoryhmään olemassa jotta on joku taho joka voi pyrkiä hallintatoimenpiteillä ko. riskin pienentämiseksi tai hyväksymiseksi. Jäännösriskkejä tulee myös käsitellä jotta riittävyys voidaan arvioida.
 - Omistajuuskysymys on tärkeä, kuka vastaa ja millä tasolla. Strategiset riskit, missä ne on päätetty. Tietojärjestelmäratkaisujen hallinta, palveluiden hallinta, vastuiden ymmärrys, miten prosessit toimivat, miten palvelut toimivat, teknologia vanhaa/uutta. Tiedon luokittelu, onko se julkista tai salassa pidettävää se voi vaihdella prosesseissa ja palveluissa. Vaikkakin olisi ohjeistus, henkilötunnus on eri tavalla luokiteltu eri konteksti, toiselle se on salassa pidettävää ja toiselle ei. Laissa, toiminnan ohjauksessa tilanne, että on monenlaisia päättäjiä, monta eri näkökulmaa asioissa, näiden sovittaminen.

8. Miksi?

Vastaajien määrä: 12

- Jotta ei tehdä turhaa työtä.
- Homma on tehty hutaisten, jos puolet asioista on jäänyt huomioimatta
- Ennakoinnilla pyritään minimoimaan riskejä. Talousvaikutukset voidaan myös huomioida etukäteen ja varautua niihin paremmin.
- Ilman tietoa toteutuneista riskeistä ja sen seuraamuksista ei opita mitään.
- Johdon tuki tarvitaan, jotta toiminnalle saadaan riittävä pohja. Johto ymmärtää kyllä, jos toiminta alkaa kärsimään.
- Riskikartoitus, jossa määritetyillä skenaarioilla ei ole juurikaan tekemistä tosielämän kanssa, on melko hyödytön.
- Kaikkien osapuolten oikeusturva toteutuu.
- Kokonaisuuden hallinta
- Jätetään käyttämättä mahdollisuudet
- Olisi kiinnitettävä huomioita myös vihreisiin, usein toistuviin riskeihin. Ne voi olla helppo korjata.
- Vastuuttamisella varmistutaan riskienhallinnan toteutumisesta, kun joku ottaa "kopin". Johto on loppukädessä vastuussa riskien toteutumisesta, jolloin heidän on myös ne hyväksyttävä.
- Hyvä tietää, koska riskien ylittäminen vaikuttaa moneen asiaan. Jos taas otetaan liian vähän riskiä, organisaatio pysähtyy eikä mene ajanmukana.
- Jotta voidaan ennakoida mahdollisia ei-toivottuja tapahtumia. Voidaan priorisoida tehtäviä ja niiden kiireellisyyttä.
- Kokonaiskuvan koostaminen ja johdon vastuu.
- Sisäinen arviointi, riskien priorisointi, strategian ja arvojen mukaisesti, ne riskit tärkeimpiä, jotka vaikuttavat tulostavoitteen saavuttamiseen.
- Tulee olla yhteiset kriteerit. Yhtenäistää riskienhallintaa, riskien päivittäminen useammin kuin kerran vuodessa, myös silloin kun riski tulee esille, tulee tehdä säännöllisesti ja jatkuvasti.

9. Riskien arvioinnissa on tärkeää?

Vastaajien määrä: 15

- Syy-seuraus
- Käytännöllinen ja riittävän vakava suhtautuminen.
- Rehellisyys
- Pitkäjänteisyys ja vuosittainen kehityksen seuranta.
- Huolellisuus. Kokonaisuuden ymmärtäminen.
- totuudenmukaisuus.
- Sopiva mitoittaminen ja ennakointi.
- Realistisuus ja se että arviointia voidaan soveltaa käytännössä.
- Huomioida monesta näkökulmasta.
- Kokonaisuuksien hallinta, kaikkien riskien läpikäynti.
- Hyödynnetään mahdollisuudet.
- Ei vain mekaanista riskien läpikäyntiä, vaan todellista paneutumista ja mitä riskeille tehdään.
- Riskitietoisuuden kasvattaminen.
- Tärkeää löytää olennaiset riskit organisaation kannalta.
- Löytää oikeat riskit ja vielä niiden juurisyyt sekä saada organisaation riskienarviointityö yhteismitalliseksi.
- Riskien suuruuden realistinen arviointi
- Hahmottaa oma tekeminen, tietää tekemisen vaikutukset muille tahoille.
- Tulisi viedä arviointi sekä hallinta osaksi normaalia tekemistä esim. kokouksissa kriittisissä toiminnoissa tai sovitut hallintatoimenpiteet osaksi normaalia työstä ja tehtävien hallintaa.

- Tulisi ottaa huomioon eri näkökulmia, avainhenkilöt mukaan. Näkökulmat ovat erilaisia, tulee olla mietittynä toiminnan kannalta, toimintaan liittyvää.

10. Miksi?

Vastaajien määrä: 13

- Jos syyt tunnistetaan, niin riskin toteutuminen voidaan mahdollisesti estää ja jos seuraukset osataan ennakoida, niin hallintatoimpiteisiin voidaan valmistautua.
- Samat riskit eivät aina voi olla vuosittain samassa tilanteessa, vaan niille on tehtävä jotain eli resursoitava ehkäiseviin toimenpiteisiin priorisoinnin kautta.
- Riskejä on tarkasteltava yksityiskohtien avulla mutta myös hallittava kokonaistarkastelu. Ei riitä että kokonaisuus on kunnossa jos pienet asiat aiheuttavat vuotoja.
- Ilman todellisia arivoita riskien torjunta jää minimaaliseksi. Monesti riskejä vähätellään.
- Ylimittäminen vaarantaa onnistumisen pitkällä juoksulla. Ennakointi mieluummin kuin vasta toteutuneista riskeistä oppimalla. Saattaa olla taloudellisempaa niin päin.
- Jos riskienhallinta on lähinnä teoreettista, siitä ei ole hyötyä.
- Kaikkien osapuolten oikeusturva toteutuu.
- Maailma muuttuu nopeasti, riskejä pitää kartoittaa jatkuvasti.
- Pystytään keskittymään olennaiseen ja hoitamaan asioita tehokkaasti.
- Että toimintaa pystytään ohjaamaan ja priorisoimaan oikein. Jos todellisuudessa suuruudeltaan vähäiselle riskille annetaan kriittinen-status, toimintaa ei välttämättä uskalleta kehittää tai toimenpiteitä tehdä. Tai ko. riskin ehkäisemiseksi tehdään hyötyyn nähden kohtuuttomia toimenpiteitä.
- Hyvä tilaisuus katsoa toisella tavalla omaa tekemistä ja sen vaikutusta.
- Epävarmuustekijöiden suhteuttaminen toisiinsa on tärkeää jotta hallintatoimenpiteitä voidaan tehdä ja kohdistaa vain oikeasti merkityksellisiin. Selkeät ohjeet ja mittarit (menettelytapa ja logiikka) helpottaa riskien suhteuttamista.
- Tulee saa helposti selville mikä on tärkein/tärkeimmät riski/t.
Saadaan konkreettisesti eri näkökulmat mm. substanssi esille.
Riskienhallinta/arviointi jatkuvaa toimintaa, ei sellaista jota tehdään ns. kerran vuodessa.

11. 3. Muuta kommentoitavaa?

Vastaajien määrä: 5

- Aihe vaatisi uusinta session työpajassa, koska varmasti jälkikäteen nousee mieleen kysymyksiä, jotka voisivat avautua uudelleen asiaa asiantuntijan johdolla läpi käytäessä.
- Henkilöstöön liittyvät riskien (asiantuntijuus on keskittynyt harvoille).
- Johdanto riskienhallintalomakkeen täyttöön oli hieman haastava, ei päässyt heti sisälle mitä haetaan, varsinkin A-kohdassa.
- Kartta oli hyvä.
- Riskien eskaloituihin sekä viestimiseen (toiselle viranomaiselle) tulisi olla keinot ja kanavat että toisen virheellisesti toimiva vähemmän kriittinen järjestelmä voi keskeyttää toisen paljon kriittisemmän prosessin.